

NEDELJA

11 MART 2015 BR.250

DEO PUBLICISTIČKE AKTIVNOSTI NACIONALNOG NAFTNOG KOMITETA SRBIJE

www.wpcserbia.rs

„NESTALI” BARELI

TEMA: Manipulisanje tržišta nafte fenomenom
“nestalih barela”

Anketa Reutersa: Brent na oko 70\$ u 2020.

Oilprice.com: Impresivni Gasprom neft u 2015.

EU nisu potrebni novi gasovodi – studija

Trgovci gorivom u Hrvatskoj zarađuju više uprkos niskim cenama

SADRŽAJ:

NAFTA:

- Anкета Reutersa: Brent na oko 70\$ u 2020.....OVDE
- Cene odskočile od dna?.....OVDE
- TEMA: Manipulisanje tržišta nafte fenomenom “nestalih barela” .....OVDE
- OPEC i ne-OPEC još bez datuma i mesta sastanka .....OVDE
- Latinsko-američki proizvođači nafte dogovaraju zajedničku strategiju.....OVDE
- Putinov izaslanik: Samo manja proizvodnja vodi naftu na 60\$.....OVDE
- Oilprice.com: Impresivni rezultati Gasprom njefta u 2015.....OVDE
- Total očekuje mamutsko otkriće nafte u podmorju Urugvaja.....OVDE
- Saudi Arabija traži zajam od 6-8 milijardi dolara da popuni budžet.....OVDE

GAS:

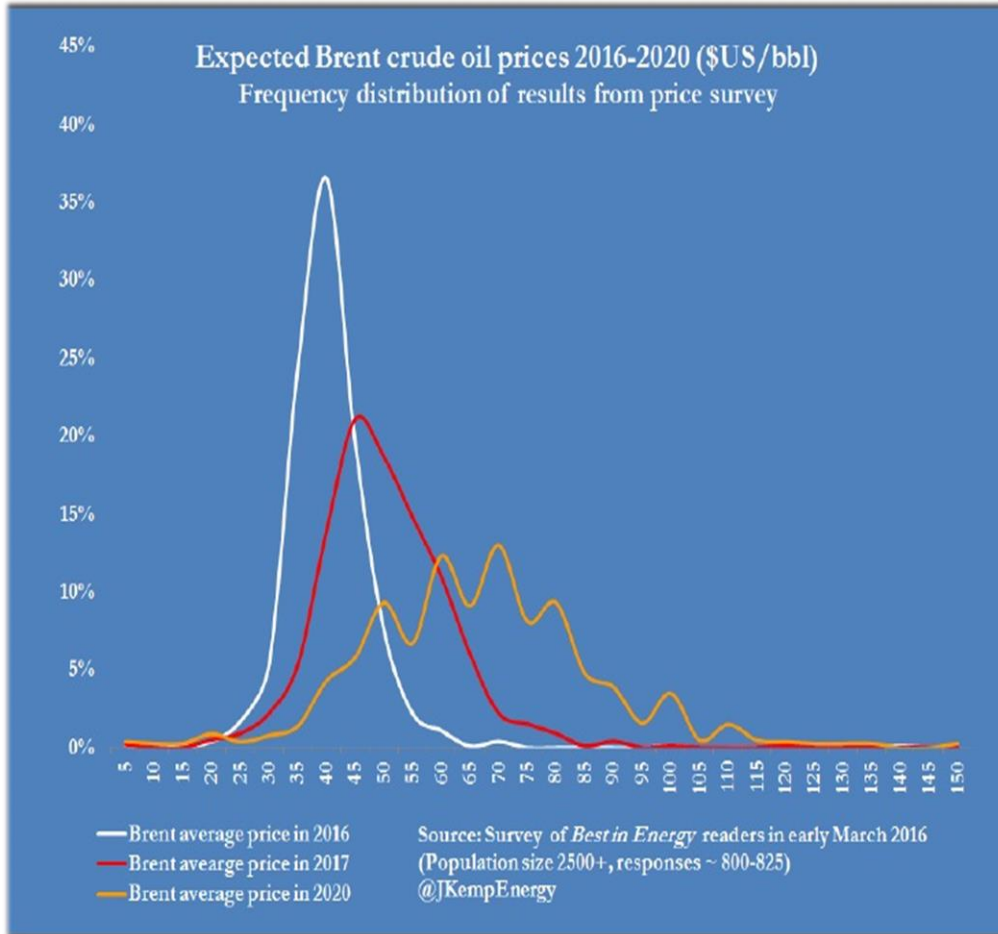
- Evropskoj uniji nisu potrebni novi gasovodi - studija.....OVDE
- Chevron počeo proizvodnju iz mega LNG projekta Gorgon.....OVDE

REGION:

- Total spreman da uloži milijardu dolara u istraživanje nafte u FBiH.....OVDE
- Rafinerija nafte Brod „isplivala“ iz gubitka.....OVDE
- Hrvatsko tržište naftnih derivata iskrivljeno i neslobodno - ex ministar privrede .....OVDE
- Trgovci gorivom u Hrvatskoj zarađuju više uprkos niskim cenama.....OVDE

Anketa Reutersa: Brent na oko 70\$ u 2020.

LONDON - Cene nafte bi trebalo postepeno da rastu u narednih pet godina, ali će ostati značajno ispod nivoa pre sloma, pokazuje istraživanje koje je na reprezentativnom uzorku profesionalaca iz sveta naftne privrede u prvoj nedelji marta pripremila agencija **Reuters**. Cene Brenta očekuje se da porastu sa prosečnih 40 dolara u 2016. na između 65 i 70 dolara po barelu do kraja ove dekade.

Procena je bazirana na email anketi u kojoj se **Reuters-ov** analitičar naftnog tržišta John Kemp obratio na adrese više od 2.500 profesionalaca iz ove industrije, bankarstva, hedge fondova, istraživačkih institucija, trgovačkih firmi i medijskih eksperata širom sveta, uključujući i urednika Biltena Nacionalnog naftnog komiteta Srbije.

Na osnovu više od 800 prispelih odgovora (Tabela), prilično je usaglašeno mišljenje da će cena Brenta u ovoj godini oscilirati između 35 i 45 dolara, dok konsenzus opada za dugoročnije prognoze. Većina anketiranih profesionalaca i eksperata očekuje da se do 2020. cena podigne na nivo od 65 do 70 dolara.

Cene odskočile od dna?

LONDON, NJUJORK - Dva elementa raspalili su ove nedelje procene da su cene nafte odskočile konačno od dna i krenule na gore.

Prvi je već šesti u nizu mesec kako ministarstvo energije SAD preko EIA projektuje nastavak pada proizvodnje nafte u toj zemlji. Za april, EIA očekuje smanjenje od još 106.000 barela na dan.

Druga novost iz ove nedelje je da je kineski uvoz nafte dostigao u februaru rekordne visine. Doduše, **OilPrice.com** to ne pripisuje rastu potrošnje, već žurbi kineskih uvoznika da napune skladišta pre rasta cena. Vlada Kine je, inače, odlučila da ne smanjuje cene goriva na domaćim pumpama kada vrednost nafte padne ispod 40\$, čime ostavlja veći prostor domaćim rafinerijama da uvećaju marže. Kina je u prošlom mesecu uvećala uvoz sirove nafte za 19% u odnosu na januar, na iznad osam miliona barela na dan.

NOVI PROGRAM LOJALNOSTI

SA NAMA NA PUTU

Kartica sa kojom dobijate na svakom kilometru

**UŽIVAJTE U BROJNIM POGODNOSTIMA
"SA NAMA NA PUTU" PROGRAMA LOJALNOSTI**

„Sa nama na putu“ je program nagrađivanja lojalnosti kupaca na svim NIS Petrol i Gazprom benzinskim stanicama. Kartica „Sa nama na putu“ omogućava Vam da pri svakoj kupovini goriva, robe i usluga prikupljate bonus poene koje možete iskoristiti pri nekoj od narednih kupovina na našim stanicama.

Program lojalnosti "Sa nama na putu" je Vaš pouzdan partner na svakom kilometru.

GAZPROM BENZINSKE STANICE

NIS PETROL BENZINSKE STANICE

MAĐARSKA

HRVATSKA

RUMUNJIA

BOSNA I HERCEGOVINA

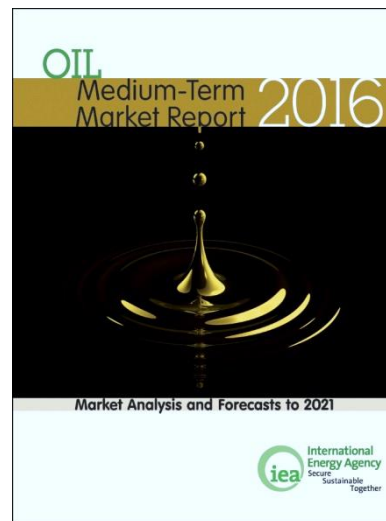
SRBIJA

CRNA GORA

TEMA: Manipulisanje tržišta nafte fenomenom “nestalih barela”

LONDON - Naftni ekspert *Reutersa* John Kemp bavi se ove nedelje bizarnim podatkom da postoji rupa od 550 miliona barela proizvedenih u protekle dve godine, koji nisu evidentirani ni u potrošnji, niti u bilo kojim strateškim, ili komercijalnim skladištima.

Naime, prema podacima Međunarodne agencije za energiju (IEA), dnevno je u 2014. proizvodnja bila veća od potrošnje za 0,9 miliona barela na dan (mmbbl/d) a tokom 2015. za dva mmbbl/d. Od tih ukupno milijardu barela viška proizvodnje, 420 miliona je uskladišteno na kopnu u zemljama članicama OECD. Dodatnih 75 miliona barela se procenjuje da je uskladišteno na otvorenom moru, ili je bilo u tranzitu negde između polja i rafinerija. Tako dolazimo do 550 miliona „nestalih barela“ koji su navodno proizvedeni, ali nema ni u jednoj statistici poslednjeg Izveštaja o tržištu nafte IEA ("Oil Market Report", IEA, Feb. 2016). Tačnije, stoje u rubrici „ostatak do balansa“ između proizvodnje, potrošnje i registrovanih zaliha. Rubrika „ostalo“ odražava greške u podacima OECD zemalja, greške u procenama IEA o ponudi i potrošnji u ne-OPEC zemljama i neprijavljeni promena u skladištima van OECD.

Iskustvo iz 1997/98.

Nestali bareli beleže se u statistikama IEA od sedamdesetih godina, od kada se „greške“ registruju u oba pravca u rasponima od milion do čak dva miliona barela na dan, piše *Reuters*. Generalno, naftno tržište zanemaruje ovu pojavu, ali ona postaje tema kada poprimi izuzetno velike razmere. Poslednji put velika „rupa“ je registrovana 1997/98 godine, kada se IEA zbog toga našla pod udarom kritika. Iz krugova jakog američkog naftnog lobija u Kongresu, IEA je tada optužena da svesno precenjuje ponudu i potcenjuje potrošnju, kako bi stvorila utisak prezasićenog tržišta i tako izazivala pad cena nafte, što generalno ide u prilog OECD zemljama. IEA je tada odgovorila da je „verovatno“ gro „nestalih barela“ otišlo u skladišta ne-OECD zemalja.

Reuters-ov analitičar naftnog tržišta konstatuje da je i u ovoj novoj epizodi lako moguće da je to slučaj i sa jednim delom od 550 miliona nestalih barela u periodu 2014/15. Verovatno je otišao u kineske strateške rezerve, ili komercijalna skladišta te i drugih ne-OECD zemalja. „Ipak, u najmanju ruku je moguće da je drugi deo nestalih barela posledica precenjene proizvodnje, ili potcenjene potrošnje u IEA“, konstatuje John Kemp.

Pretnja oporavku cena?

Odatle se Reuters vraća na pitanje - šta se desilo sa nestalim barelima - jer bi njihovo aktiviranje moglo bitno uticati na blokiranje oporavka cena ove sirovine. IEA je, posle epizode iz 1997/98. objavila u decembru 1999. da je utvrdila postojanje neprijavljenih rezervi nafte, koje su izbačene na tržište kao reakcija na odluku OPEC da u martu te godine ograniči proizvodnju.

Sadašnja prezasićenost tržišta nafte ima sličnosti sa tom epizodom, ali je ovaj put efekat „nestalih barela“ znatno manji. U 1997/98. višak ponude iznosio je 2,1 mmbbl/d, naspram potrošnje od 74 mmbbl/d. Sada na tržištu takođe ima 2 mmbbl/d iznad potrošnje, ali je ona sada za četvrtinu veća nego krajem devedesetih i iznosi 94 mmbbl/d. Ipak, nema nagoveštaja brzog uravnoteženja tržišta, koje bi stvorilo prostor za izbacivanje „barela iz skrivenih skladišta“, konstatuje John Kemp.

LUKOIL "ECTO Diesel".
Navikni se da budeš snažniji.

PORSCHE

PREPORUČUJE

OPEC i ne-OPEC još bez datuma i mesta sastanka

MOSKVA, BAGDAD – Niti se zna datum, niti mesto eventualnog sastanka između zemalja OPEC i ne-OPEC, rekao je u sredu portparol ruskog ministarstva energije agenciji Reuters. Komentar je zatražen zbog izjave zamenika iračkog ministra nafte Fajada al Nema da se taj sastanak planira za 20. mart sastanak u Moskvi, „radi dogovora o zamrzavanju proizvodnje nafte“, što je preneo irački dnevnik **Al Sabah**. Ruski ministar energije Aleksandar Novak kazao je prošle nedelje da bi OPEC i ne-OPEC proizvođači mogli da se sastanku u poslednjih deset dana marta, bilo u Moskvi, Beču ili Dohi.

Putinov izaslanik: Samo manja proizvodnja vodi naftu na 60\$

BAKU – Specijalni izaslanik ruskog predsednika Putina za pitanja saradnje sa Forumom zemalja izvoznica gasa, Viktor Zubkov (na slici) rekao je u sredu da OPEC i druge

zemlje moraju da razmisle o smanjenju proizvodnje nafte, a ne njenom zamrzavanju. „Jedino u tom slučaju cena nafte može da premaši 60 dolara“, rekao je Zubkov - inače predsednik Odbora direktora Gasproma i bivši ruski premijer - novinarima na marginama gasnog skupa u Bakuu. On smatra da bi cena nafte između 50 i 60 dolara bila optimalna u ovoj godini. **APA**

Saudi Arabija traži zajam od 6-8 milijardi dolara da popuni budžet

RIJAD – Saudijska Arabija je zatražila od poverilaca da joj saopšte uslove za pozajmicu od šest do osam milijardi dolara radi popunjavanja rupe u budžetu, što bi bio pri značajniji kredit koji ova monarhija podiže u inostranstvu u poslednjih više od deset godina, saznaje u četvrtak **Reuters** iz upućenih izvora. Informacija se nadovezuje na vest objavljeno u prethodnom broju **NEDELJE** o padu neto inostrane aktive Saudijske Arabije ispod 600 milijardi dolara i na analize koliko će oslabljen Rijad izaći iz rata niskih cena sa američkim proizvođačima. Budžetski deficit persijske kraljevine dostigao je blizu sto milijardi dolara prošle godine, pa ga Rijad za sada pokriva izvlačenjem sredstava iz masivnih deviznih rezervi i izdavanjem domaćih vrednosnih papira. Reuters, međutim napominje da će se ove rezerve za par godina istopiti ako se njihovo crpljenje nastavi sadašnjim tempom od preko stotinu milijardi dolara godišnje, dok izdavanje obveznica oduzima likvidnost u domaćem bankarskom sistemu.

Latinsko-američki proizvođači nafte dogovaraju zajedničku strategiju

KITO - Latinsko-američki proizvođači nafte pripremaju zajedničku platformu odgovora na niske cene ove sirovine, piše u utorak **Oilprice.com**. Portal navodi da će se ministri nafte i inostranih poslova Venecuele, Kolumbije, Ekvadora i - očekuje se - Meksika sastati 11. marta u Kitu. Sastanak u glavnom gradu Ekvadora biće „značajan korak ka usvajanju zajedničke pozicije Latinske Amerike u svetlu narednog samita OPEC“, rekao je šef ekvadorske diplomatije Guillaume Long, a prenosi **Reuters**. Venecuela i Ekvador su članice OPEC-a, dok Meksiko i Kolumbija nisu.

Oilprice.com:

Impresivni Gasprom njeft u 2015.

MOSKVA - Gasprom njeft je objavio da je povećao proizvodnju nafte i gasa u 2015 za 21,3 odsto, što je i daleko najbolji rezultat među konkurentima u ovom sektoru ruske privrede. Iz kompanije je takođe saopšteno da planira da, iz polja u Rusiji, poveća proizvodnju sirove nafte za 33 odsto do 2025.

Analizirajući u sredu ovih dana objavljen finansijski izveštaj kompanije za 2015, portal **Oilprice.com** ovaj rezultat ocenjuje „impresivnim“, uzimajući u obzir da su njegovi konkurenti na ruskom tržištu, Rosnjeft, Lukoil i Surgutnjeftegas istovremeno zabeležili rast proizvodnje u 2015. od 11 odsto, dva, odnosno jedan odsto. Oilprice smatra i prilično dobrim Gasprom njeftov IFRS (International Financial Reporting Standards) neto profit od 109,66 milijardi rubalja (1,51 mlrd \$), imajući u vidu da je u svetlu osetno lošijih bilansa drugih naftnih kompanija umanjen za samo 10,2 odsto u odnosu na 2014. Utoliko pre što je Gasprom Njeft ovo smanjenje dobiti pripisao, ne toliko padu cena nafte, koliko nepovoljnim kursnim kretanjima vezanim za revalorizaciju dela dugovanja i uvećane cene zaduživanja u zemlji. Drugim rečima, bez takvih trendova na forex-u, moguće je da bi Gaspromova naftna firma završila 2015. sa rastom neto dobiti.

Snažni rezultati mogli bi takođe biti pripisani Gasprom njeftovim neto prihodima po barelu (*netback* - prihod koji preostaje posle oduzimanja operativnih troškova i poreza), koji su osetno manje pali nego što je tokom prošle godine obezvređena cena Brenta. U finansijskom izveštaju objavljenom na portalu kompanije stoji da je vrednost Brenta u 12 meseci 2015, pala sa oko 120, na bezmalo 40 dolara po barelu, dok je Gasprom Njeftov netback umanjen za oko 20 dolara, sa nešto preko 40 dolara po barelu.

Total očekuje mamutsko otkriće nafte u podmorju Urugvaja

MONTEVIDEO - Francuski Total, saopštio je da očekuje da otkrije „mamutsko naftno polje“ u atlantskom podmorju Urugvaja, gde se kompanija priprema za bušenje jednog od njegovih najznačajnijih offshore istraživačkih izvora u obe Amerike u ovoj godini, prenosi u ponedeljak **Bloomberg**. Total planira da u drugoj polovini ove godine krene u lov na gigantsko polje nafte, što će ujedno biti prvi offshore izvor probijen u Urugvaju u poslednje četiri decenije. Istražna bušotina biće ispod rekordnog, 3.350 metara dubokog vodenog pokrivača, a prva nafta mogla bi da bude proizvedena u 2021, piše agencija.

Bušotina Raya-1 i kasniji evaluacioni izvori bi trebalo da potvrde procenu Totala da će ubosti u polje sa rezervama od preko jednu milijardu barela nafte.

Evropskoj uniji nisu potrebni novi gasovodi - studija

LONDON - Glavnina planirane gasovoda i LNG terminala u Evropskoj uniji uopšte nije potrebna, stoji u Izveštaju koji zaključuje da EU može da uštedi 11,4 milijarde evra odustajući od bespotrebne gradnje novih kapaciteta koji će biti mrtvi kapital znatno pre isteka životnog veka. U izveštaju konsultanata Artelys i Climact, stoji da je više nego dovoljno postojeće infrastrukture za suočavanje s ekstremnim poremećajima u snabdevanju gasom, jer se koristi tek polovina postojećih kapaciteta. U EU se trenutno koristi tek prosečno 32% postojećih LNG terminala i 58% gasovoda. U izveštaju je sproveden infrastrukturni stress-test prema metodologiji koja uključuje brojne scenarije visoke i niske potražnje gasa, ubrzano odustajanje od uglja i neočekivane prekide isporuke gasa. U izveštaju se navodi da nije potrebna graditi nove prekogranične gasne interkonekcije, osim pojedinih projekata u Jugoistočnoj Evropi. e3g.org

AUDI PREPORUČUJE

SADA JOŠ BOLJI, DIZEL POUZDAN DO -35°C*

OMV MAXX Motion Performance Diesel

*-35°C je CFPF vrednost prema SRPS EN 1500 standardu. Prednosti koje MaxxMotion Dizel pruža variraju u zavisnosti od visine, načina vožnje i tehničkog stanja motora i odnose se na poređenje sa gorivima bez aditiva, koja opunjavaju lokalne minimalne standarde.

Chevron počeo proizvodnju iz mega LNG projekta Gorgon

SINGAPUR - Američki Chevron odlučio je ipak da krene ove nedelje sa proizvodnjom iz 54 milijarde dolara skupog projekta Gorgon LNG u Australiji, što su mnogi analitičari smatrali krajnje rizičnim u svetlu erodiranih prihoda naftaša i trenutno viška ponude ovog ultrarashlađenog prirodnog gasa **Reuters**, međutim, piše da Chevron očigledno ide na strategiju zauzimanja pozicija na energetski zavisnim tržištima u Aziji, gde odlazi 70 odsto globalne potrošnje LNG-a.

Gorgon bi prvi kargo LNG-a trebalo da izveze sredinom marta, saopšteno je u utorak iz američke kompanije, a Reuters podseća da je upravo krenuo i prvi izvoz ovog energenta iz SAD. S druge strane, i dalje se usporava se potražnja za LNG-om na ključnim tržištima Japana, Južne Koreje, Tajvana i Kine, zbog čega je njegova cena na spot tržištima u Aziji pala od 2014. za 80%, na ispod 4,50 dolara za milio Britanskih termalnih jedinica. Ipak, čelnik Chevrona John Watson je objasnio u utorak da će Gorgon, sa planiranom proizvodnjom od 15,4 miliona tona LNG-a godišnje, da na obezbedi rast kompaniji i prihode deoničarima u narednim decenijama. „Dugoročne osnove za LNG su atraktivne, posebno u azijsko-pacifičkom regionu“, kaže on. Chevron ima udeo od 47% u projektu Gorgon LNG, a po 25% kontrolišu Royal Dutch Shell i Exxon Mobil.

Total ulaže milijardu dolara u istraživanje nafte u FBH?

SARAJEVO - Francuski naftni gigant Total poslaće narednih dana Vladi Federacije BiH pismo o namerama uz spremnost je uložiti do milijardu dolara u istraživanje nafte i gasa na području FBiH, piše *Dnevni avaz*. Predstavnici kompanije već su bili u Sarajevu krajem februara, gde su razgovarali sa ministrom energije tog entiteta, Nerminom Džindićem. On je potvrdio da će Total u pismu o namerama jasno definisati zahteve vezane za koncesija za istraživanje. Total je treća naftna kompanija, posle Key Petroleuma iz Australije i Spectruma iz Velike Britanije, koja se posle odustajanja Shella, pojavila u trci za ovaj posao. Džindić kaže da će Vlada FBiH do kraja meseca svakako raspisati javni poziv za izražavanje interesa za istraživanje nafte i gasa na području FBiH, kao i poziv za odabir konsultanta koji bi pregovarao s potencijalnim istraživačima.

Rafinerija u Brodu isplivala iz gubitka

BANJALUKA - Rafinerija nafte Brod završila je prošlu godinu u plusu od oko 5,7 miliona maraka, pokazao je finansijski izveštaj ovog preduzeća za prošlu godinu. To preduzeće je 2014. godinu završilo sa gubitkom koji je premašio 25 miliona maraka. Inače, ukupni poslovni prihodi Rafinerije u prošloj godini iznosili su 99,1 milion maraka, u odnosu na 85,9 miliona maraka iz 2014. godine. Pored toga, Rafinerija nafte je u prošloj godini imala i naplaćena otpisana potraživanja u iznosu od oko 12 miliona maraka, u odnosu na nešto više od milion maraka iz prethodne godine. Poslovni rashodi su u prošloj godini povećani za oko 10 miliona maraka, i to najviše u kategoriji nabavne vrednosti prodane robe, te troškova amortizacije i rezervisanja. Inače, Rafinerija nafte Brod je prošle godine zapošljavala 1.170 ljudi, prema 1.299 iz 2014. godine. *Nezavisne novine*

Hrvatsko tržište naftnih derivata iskiviljeno i neslobodno - ex ministar privrede

ZAGREB - Nekadašnji ministar privrede Hrvatske, biznismen Goranko Fižulić rekao je u ponedjeljak za **N1 Televiziju** da je tržište naftnih derivata u toj zemlji iskiviljeno, zbog spornog načina određivanja cena goriva. "Cene se menjaju svakog ponedjeljka u ponoć i to se unapred najavljuje. Zamislite da se svakog četvrtka menjaju cijene mlečnih prerađevina. Ovde se radi o monopolu Ine", ocenio je Fižulić. On smatra sumnjivim i to što niko ne reaguje na ove unapred najavljene promene cijena ponedjeljkom, jer dodaje da bi se u nekim drugim slučajevima takva „ne slobodno tržišna praksa“ odmah ispitivala. "Uvek se pitam zašto niko ne reaguje na čuveno smanjenje cena u ponedjeljak u ponoć," konstatovao je Fižulić.

Trgovci gorivom u Hrvatskoj zarađuju više uprkos niskim cenama

ZAGREB - Kad bi prodavci goriva u Hrvatskoj imali stare marže od 66 lipa (€0,09) po litri, cena eurosupera od ovog utorka ne bi prosečno iznosila 8,24 kune (€1,19), nego 7,88 kuna (€1,04), a cena dizela bi bila 6,92 kune (€0,9) umesto 7,42 kune (€0,98), pokazuje računica portala **cijenegoriva.info**. Podaci koje je list **24sata** dobio od Ministarstva privrede pokazuju da je do liberalizacije tržišta zarada distributera bila ograničena na 66 lipa po litri benzina i dizela. Međutim odmah nakon liberalizacije marže su porasle na 76 lipa i nastavile da rastu uprkos padu cene goriva koje traje već više od godinu dana. U Ministarstvu kažu da prosečna premija u litri eurosupera 95 danas iznosi 95 lipa, a za eurodizel 1,15 kuna. Prosečna cena eurosupera 95 je od početka ove godine 8,45 kuna, a dizela 7,38 kuna. Poređenja radi, 2014. godine je prosek cena bio 10,50 kuna za eurosuper 95 i 9,90 kuna za dizel, a marže su bile niže. Dakle, u proseku, trgovac je ove i prošle godine zarađivao 50 lipa više za svaku prodanu litru eurodizela i 30 lipa više za svaku litru benzina nego što je zarađivao do veljače 2014. godine.

У НАЈБОЉЕМ ИНТЕРЕСУ СРПСКЕ ПРИВРЕДЕ

Привредна комора Србије је независна, савремена и одговорна небуџетска институција, национална асоцијација свих српских привредника која своју традицију, искуство, знање и стручност ставља у службу најбољег интереса својих чланица и српске привреде.

Били смо и остаћемо одговоран партнер и подршка вашем пословању кроз услуге пословног информисања и саветовања, издавања докумената и сертификата, унапређења економске сарадње са иностранством, независног суђења и арбитраже, едукације, као и заступања, заштите и промоције интереса наше привреде у земљи и свету.

www.pks.rs

ПРИВРЕДНА
КОМОРА
СРБИЈЕ

WPCSERBIA

NEDELJA - DEO IZDAVAČKE DELATNOSTI NNKS

Autor, urednik, dizajn: Dušan Daković

Informacije objavljene u ovom pregledu ne treba nužno tumačiti kao stav, ili opredeljenje NNKS prema temama kojima se bave